

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **Mgr. D. K.**, zastoupené JUDr. Monikou Novotnou, advokátkou se sídlem Platněřská 2, Praha 1, proti žalovanému: **Český telekomunikační úřad**, se sídlem Sokolovská 219, Praha 9, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2007, č. j. 5 Ca 219/2007 - 18,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Zástupkyni stěžovatelky advokátce JUDr. Monice Novotné **se určuje** odměna za zastupování ve výši 4800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále „stěžovatelka“) výše uvedené usnesení, kterým Městský soud v Praze (dále „soud“) odmítl její žalobu brojící proti rozhodnutí předsedy Rady Českého telekomunikačního úřadu ze dne 19. 6. 2007, č. j. 64307/2006-603. Tímto rozhodnutím byl zamítnut rozklad stěžovatelky a bylo potvrzeno rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu, odboru pro severomoravskou oblast ze dne 20. 10. 2006, č. j. 191 232/2005-638/IV. vyř., kterým bylo rozhodováno o návrhu stěžovatelky na obnovu řízení ve věci sporu o plnění povinnosti k peněžitému

plnění za poskytnutou službu mezi účastníkem telefonní stanice č. x (stěžovatelkou) a firmou OSPEN spol. s r. o., se sídlem Hradecká 1383, Přelouč.

Městský soud v Praze dospěl k závěru, že nemá pravomoc žalobu stěžovatelky projednat ve správním soudnictví, neboť tato žaloba brojí proti rozhodnutí, kterým žalovaný správní orgán v mezích své zákonné pravomoci rozhodoval v soukromoprávní věci. Proto podle ustanovení § 46 odst. 2 a § 68 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) žalobu usnesením odmítl. Přitom poukázal na usnesení zvláštního senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 9. 2004, č. j. Konf 81/2003 - 16, podle kterého musí být revize proběhlého správního řízení o povinnosti zaplatit dlužné telekomunikační úhrady učiněna žalobou podle části páté občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2003. Dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2004, č. j. 2 As 71/2003 - 35, podle kterého právní režim soudní ochrany proti rozhodnutí o povolení obnovy řízení podle § 62 a násl. zákona č. 71/1967, správní řád, ve znění pozdějších předpisů [pozn. soudu: zde se městský soud dopustil zjevné písařské chyby, když označil namísto správního řádu soudní řád správní] nemůže být odlišný od právního režimu soudní ochrany proti rozhodnutí ve věci samé. Soud stanovil stěžovateli lhůtu jednoho měsíce od právní moci vydaného usnesení pro podání žaloby příslušnému okresnímu (obvodnímu) soudu, který projednává věci v občanském soudním řízení (§ 46 odst. 2 s. ř. s.).

II.

Proti usnesení Městského soudu v Praze podala stěžovatelka kasační stížnost, v níž namítla, že soud nevyhověl její žádosti o osvobození od placení soudního poplatku a nevyzval ji k doložení potvrzení o jejích sociálních poměrech, nevyhověl rovněž žádosti o ustanovení právního zástupce z řad advokátů podaných v rámci žaloby a neúplnou žalobu odmítl, a to dokonce dřív, než byla předmětná žaloba sepsána advokátem, kterého by stěžovatelce soud řádně ustanovil.

Stěžovatelka tvrdí, že nemá právní vzdělání a žalobu sama neumí řádně sepsat, přitom její sociální poměry umožňují osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů na základě potvrzení o jejích sociálních poměrech, jak již potvrdil stejný soud ve stejné době, ale v jiné kauze.

Stěžovatelka trvá na tom, že soud pochybil, když žalobu odmítl dřív, než byla doplněna o důkazy, které stěžovatelka opomněla zahrnout do žaloby při jejím podání. Rovněž se domnívá, že v daném případě nelze aplikovat usnesení zvláštního senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 9. 2004, č. j. Konf 81/2003 - 16, když je žalovaný, společnost TELE2, soukromá společnost.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozhodl, že napadené usnesení Městského soudu v Praze se zrušuje a Městský soud v Praze je povinen v rámci dalšího řízení rozhodnout rovněž o nákladech kasačního řízení.

Stěžovatelka má za to, že v dané věci je dána pravomoc soudů o věci rozhodovat, přičemž není rozhodující, zda bude postupováno podle soudního řádu správního nebo podle občanského soudního řádu. Tvrdí, že Městský soud v Praze není orgánem soudní

moci *sui generis*, v jehož pravomoci by bylo výhradně rozhodování žalob podle soudního řádu správního, nýbrž projednává a rozhoduje i žaloby v občanskoprávních věcech. V daném případě je tedy podle stěžovatelky dána pravomoc českých soudů o věci rozhodnout s tím, že pokud městský soud dospěl k závěru, že v dané věci je příslušný Obvodní soud pro Prahu 9 či jiný okresní nebo obvodní soud, měl postupovat podle § 104a odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „o. s. ř.“) a nikoli rozhodnout o odmítnutí žaloby.

Z tohoto důvodu zastává stěžovatelka názor, že jí byla postupem městského soudu odeprána ústavně zaručená soudní ochrana. Proto navrhuje napadené usnesení zrušit.

III.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení v rozsahu uplatněných stížných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že jsou v ní namítány (byť nikoliv výslovně) důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s. Nejvyšší správní soud považuje za nezbytné nejprve uvést, že vzhledem k tomu, že stěžovatelka napadá usnesení o odmítnutí žaloby, však přicházejí do úvahy toliko kasační důvody zakotvené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Toto ustanovení totiž představuje ve vztahu k ostatním možným důvodům podání kasační stížnosti ustanovení zvláštní a musí být proto aplikováno přednostně. Pod tento kasační důvod proto spadá rovněž případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a také vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikovaný pod č. 625/2005 Sb. NSS, dostupný na www.nssoud.cz). Důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. totiž směřují k meritu soudního rozhodnutí, jímž se nicméně v daném případě soud vůbec nezabýval (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2006, č. j. 3 As 52/2005 - 69, www.nssoud.cz).

K jednotlivým námitkám uvádí Nejvyšší správní soud následující.

Námitka, že soud nevyhověl žádosti stěžovatelky o osvobození od placení soudního poplatku a nevyzval ji k doložení potvrzení o jejích sociálních poměrech, by mohla mít v řízení o kasační stížnosti relevanci jen tehdy, jestliže by právě z tohoto důvodu byla žaloba odmítnuta a takovéto rozhodnutí by bylo následně napadeno kasační stížností. Tak tomu však v nyní projednávané věci nebylo, protože městský soud odmítl žalobu nikoliv pro nezaplacení soudního poplatku, nýbrž pro chybějící věcnou příslušnost.

K námitce stěžovatelky, že nebyla v řízení před soudem prvého stupně zastoupena advokátem, přestože o jeho ustanovení soudem žádala, Nejvyšší správní soud konstatuje, že sice ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. připouští, že navrhovateli, u něhož jsou předpoklady,

aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Současně je nicméně třeba poukázat na právní názor zdejšího soudu vyslovený v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Ans 6/2008 - 48 (publikovaný pod č. 1741/2009 Sb. NSS), podle něhož *„je-li v době podání návrhu zcela zjevné, že nejsou splněny podmínky řízení o podaném návrhu a že tento nedostatek podmínek řízení je neodstranitelný, není úkolem soudu toto řízení dále vést a rozhodovat např. o žádosti navrhovatele o ustanovení zástupce dle § 35 odst. 8 s. ř. s., ale naopak řízení bez dalšího ukončit tím, že bude příslušný návrh dle § 46 s. ř. s. odmítnut, či v zákonem stanovených případech řízení zastaveno.“* Městský soud v Praze tak nepochybil, když za situace, kdy zjistil svoji věcnou nepřislušnost k projednání podané žaloby, o ustanovení advokáta stěžovatelce vůbec nerozhodoval a usnesením žalobu odmítl. Jiné řešení by totiž porušovalo zásadu hospodárnosti řízení.

Stěžovatelka dále tvrdí, že v daném případě není rozhodující, zda bude postupováno podle soudního řádu správního nebo podle občanského soudního řádu, a domnívá se, že Městský soud v Praze měl postupovat podle ustanovení § 104a odst. 2 o. s. ř. Podle tohoto ustanovení okresní nebo krajský soud v případě domnělé věcné nepřislušnosti předloží věc se zprávou o tom svému nadřízenému vrchnímu soudu, jestliže věc podle jeho názoru náleží do věcné příslušnosti okresních, krajských nebo vrchních soudů, popřípadě soudů zřízených k projednávání a rozhodování věcí určitého druhu, nebo Nejvyššímu soudu, jestliže věc podle jeho názoru náleží do věcné příslušnosti Nejvyššího soudu.

Nejvyšší správní soud považuje za nezbytné nejprve uvést, že se ztotožňuje s názorem Městského soudu v Praze, podle něhož se v tomto případě jedná o rozhodnutí, kterým žalovaný správní orgán v mezích své zákonné pravomoci rozhodoval v soukromoprávní věci. Podle ustanovení § 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o elektronických komunikacích“) rozhoduje Český telekomunikační úřad spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost na straně jedné a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, a to na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě. Podle ustanovení § 64 odst. 1 téhož zákona je pak účastník, popřípadě uživatel veřejně dostupné služby elektronických komunikací, povinen uhradit za poskytnutou službu cenu ve výši platné v době poskytnutí této služby, přičemž podle ustanovení § 136 odst. 1 se tímto zákonem řídí i právní vztahy v oblasti elektronických komunikací vzniklé podle právních předpisů platných do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

V daném případě rozhodoval Český telekomunikační úřad o rozkladu stěžovatelky proti rozhodnutí o návrhu na obnovu řízení ve věci sporu o plnění povinnosti k peněžitému plnění za poskytnutou službu mezi účastníkem telefonní stanice (stěžovatelkou) a firmou OSPEN s. r. o., které společnost TELE2 postoupila svou pohledávku vůči stěžovatelce. Jedná se tedy zcela zjevně o spor o právo vyplývající ze soukromoprávního vztahu ve smyslu ustanovení § 7 odst. 1 o. s. ř., přičemž podle odst. 2 tohoto ustanovení tyto spory projednávají a rozhodují soudy v občanském soudním řízení, i když o nich podle zákona rozhodly jiné orgány než soudy, a to za podmínek uvedených v části páté občanského soudního řádu. Ustanovení § 244 odst. 1 o. s. ř. pak stanoví, že rozhodl-li orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, orgán zájmové

nebo profesní samosprávy, popřípadě smírčí orgán zřízený podle zvláštního právního předpisu (správní orgán) podle zvláštního zákona o sporu nebo o jiné právní věci, která vyplývá z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení. O dané věci rozhodoval na základě zákona o elektronických komunikacích Český telekomunikační úřad. Pravomoc civilních soudů ve smyslu § 7 odst. 2a části páté o. s. ř. tedy byla dána.

Městský soud v Praze se přitom správně opírá o usnesení zvláštního senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 9. 2004, č. j. Konf 81/2003 - 16, a také o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2004, č. j. 2 As 71/2003 - 35, kterými dokládá nutnost podání žaloby podle části páté občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2003, a nutnost souladnosti právního režimu soudní ochrany proti rozhodnutí o povolení obnovy řízení s právním režimem soudní ochrany proti rozhodnutí ve věci samé. Zdejší soud pak konstatuje, že skutečnost, že společnost TELE2 je soukromá, nemá pro posouzení přípustnosti žaloby soudem žádný právní význam, neboť předmětná žaloba směřuje k přezkumu proběhlého správního řízení u Českého telekomunikačního úřadu.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že se stěžovatelka ve své žalobě podané Městskému soudu v Praze domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného správního orgánu a vrácení věci k dalšímu řízení. Nepožadovala tedy vydání rozhodnutí o věci samé, jak předpokládá ustanovení § 152 odst. 1 o. s. ř. V dané věci tak Městský soud v Praze (jeho správní úsek) nemohl žalobu přijmout jako občanskoprávní a posupovat podle občanského soudního řádu, a přitom na základě ustanovení § 104a odst. 2 o. s. ř. věc předložit svému nadřízenému vrchnímu soudu, neboť na jeho správní úsek tento procesní předpis vůbec nedopadá, nýbrž správně postupoval podle soudního řádu správního. V souladu s ustanoveními § 46 odst. 2 a § 68 písm. b) s. ř. s. tedy odmítl žalobu stěžovatelky jako nepřipustnou a současně stěžovatelku poučil o možnosti podat žalobu podle části páté občanského soudního řádu (obdobně viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2003, č. j. 6 As 27/2003 - 46).

Městský soud v Praze přitom žalobu odmítl z procesních důvodů a meritem věci se tudíž vůbec nezabýval, pročez námitka stěžovatelky, že soud pochybil, když žalobu odmítl dříve, než byla doplněna o důkazy, které stěžovatelka opomněla zahrnout do žaloby při jejím podání, není opodstatněná.

Nad rámec nosných důvodů tohoto rozhodnutí zdejší soud konstatuje, že skutečnost rozdělení soudního přezkumu správních rozhodnutí do dvou složek soudní moci a jejich podřazení rozdílnému procesnímu režimu (s. ř. s. a o. s. ř.) je dána platnou zákonnou úpravou, s jejíž vnitřní logikou, nesrozumitelností a zbytečnou komplikovaností sice zdejší soud nemusí být srozuměn, nicméně nezbyvá mu než ji plně respektovat (viz čl. 95 Ústavy ČR).

Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že usnesení Městského soudu v Praze není nezákonné podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a kasační stížnost proto podle ustanovení § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení o kasační stížnosti úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které jí vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, náklady řízení o kasační stížnosti v míře přesahující rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Zástupkyni stěžovatelky advokátce JUDr. Monice Novotné, která byla stěžovatelce ustanovena soudem pro řízení o kasační stížnosti, náleží podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. mimosmluvní odměna, a to za dva úkony právní služby (příprava zastoupení a písemné podání k soudu) podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Podle ustanovení § 9 odst. 3 písm. f) advokátního tarifu ve spojení s ustanovením § 7 bodem 5. advokátního tarifu činí sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby 2100 Kč a podle ustanovení § 13 odst. 3 téže vyhlášky činí paušální částka jako náhrada výdajů 300 Kč na jeden úkon právní služby. Celkem tedy činí odměna za zastupování, tzn. za dva úkony právní služby 4800 Kč. Tato částka bude zástupkyni stěžovatelky vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2009

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu